

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของผู้สูงอายุในสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) จำนวน 83 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่นโดยวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาความเชื่อมั่น (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาในการหาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษาโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอนต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในผู้สูงอายุ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความเครียด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าคะแนนปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปในผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงกับระดับความเครียด

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงและการสนับสนุนทางสังคมกับความเครียด

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<u>ด้านปัจจัยส่วนบุคคล</u>		
เพศ (n = 83)		
ชาย	36	43.4
หญิง	47	56.6
อายุ (ปี)		
60 – 65 ปี	19	22.9
66 – 70 ปี	16	19.3
71 – 75 ปี	14	16.9
76 – 80 ปี	16	19.3
80 ปีขึ้นไป	18	21.7
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	82	98.8
มัธยมศึกษา/ปวช.	1	1.2
สถานภาพ		
โสด	4	4.8
สมรส	46	55.4
หม้าย	32	38.6
แยก / หย่า	1	1.2
อาชีพ		
ไม่ได้ทำงาน	31	37.3
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	18	21.7
รับจ้าง	19	22.9
ค้าขาย	7	8.4
เกษตรกรรม	2	2.4
อื่นๆ	6	7.2
รายได้		
ต่ำกว่า 3,000	63	75.9
3,000 - 6,000	20	24.1

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.6) และส่วนใหญ่มีอายุ 60-65 ปี (ร้อยละ 22.9) ส่วนระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 98.8) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 55.4) และมีอาชีพไม่ได้

ทำงาน (ร้อยละ 37.3) ในด้านของรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 3,000 บาท (ร้อยละ 75.9)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าคะแนนระดับความเครียด

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าคะแนนระดับความเครียด

ข้อความ	จำนวน ร้อยละ ระดับความเห็น					mea n	SD	แปล ความ
	ไม่รู้สึ เครียด	เครียด เล็กน้อย	เครียด ปาน กลาง	เครียด มาก	เครียด มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1.กลัวทำงานผิดพลาด	43 (50.6)	27 (31.8)	8 (9.4)	4 (4.7)	1 (1.2)	1.71	0.91	ต่ำ
2.ไปไม่ถึงเป้าหมายที่ วางไว้	38 (44.7)	19 (22.4)	14 (16.9)	7 (8.2)	5 (5.9)	2.06	1.23	ต่ำ
3.ครอบครัวมีความ ขัดแย้งกันในเรื่องงาน	7 (8.2)	17 (20.0)	14 (16.5)	27 (31.8)	18 (21.2)	3.39	1.26	ปาน กลาง
4.เป็นกังวลกับเรื่อง สารพิษหรือมลภาวะ ในอากาศ น้ำ เสียง และดิน	28 (32.9)	26 (30.6)	13 (15.3)	14 (16.5)	2 (2.4)	2.23	1.16	ต่ำ
5.รู้สึกว่าต้องแข่งขัน หรือเปรียบเทียบ	49 (57.6)	31 (36.5)	3 (3.5)	-	-	1.45	0.56	ต่ำ
6.เงินไม่พอใช้จ่าย	1 (1.2)	8 (9.4)	14 (16.5)	38 (44.7)	22 (25.9)	3.87	0.96	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ) การวิเคราะห์ค่าคะแนนระดับความเครียด

ข้อความ	จำนวน ร้อยละ ระดับความเห็น					mean	SD	แปล ความ
	ไม่รู้สีก เครียด	เครียด เล็กน้อย	เครียด ปาน กลาง	เครียด มาก	เครียด มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
14. รู้สึกโกรธ หรือ หงุดหงิดใจ	17 (20.0)	26 (30.6)	25 (29.4)	9 (10.6)	6 (7.1)	2.53	1.15	ปาน กลาง
15. รู้สึกเศร้า	38 (44.7)	22 (25.9)	21 (24.7)	2 (2.4)	-	1.84	0.89	ต่ำ
16. ความจำไม่ดี	25 (29.4)	35 (41.2)	18 (21.2)	5 (5.9)	-	2.04	0.87	ต่ำ
17. รู้สึกสับสน	33 (38.8)	23 (27.1)	14 (16.5)	9 (10.6)	4 (4.7)	2.13	1.19	ต่ำ
18. ตั้งสมาธิลำบาก	32 (37.6)	18 (21.2)	28 (32.9)	4 (4.7)	1 (1.2)	2.08	1.01	ต่ำ
19. รู้สึกเหนื่อยง่าย	5 (5.9)	20 (23.5)	40 (47.1)	15 (17.6)	3 (3.5)	2.89	0.89	ปาน กลาง
20. เป็นหวัดบ่อย	2 (2.4)	22 (25.9)	33 (38.8)	26 (30.6)	-	4.00	0.82	สูง
ภาพรวมด้านระดับ ความเครียดรายข้อ						2.67	0.23	ปาน กลาง

จากตารางที่ 3 แสดงถึงผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียดในการศึกษา พบว่า ระดับความเครียดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.67 (SD = 0.23) เมื่อพิจารณารายข้อระดับความเครียด พบว่า กลัวทำงานผิดพลาด ต่ำ ค่าเฉลี่ย 1.71 (SD = 0.91) ไปไม่ถึงเป้าหมายที่วางไว้ ต่ำ ค่าเฉลี่ย 2.06 (SD = 1.23) ครอบครัวมีความขัดแย้งกันในเรื่องเงินหรือเรื่องงาน ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.39 (SD = 1.26) เป็นกังวลกับเรื่องสารพิษหรือมลภาวะในอากาศ น้ำ เสียงและดิน ต่ำ ค่าเฉลี่ย 2.23 (SD = 1.16) รู้สึกว่าต้องแข่งขันหรือเปรียบเทียบ ต่ำ ค่าเฉลี่ย 1.45 (SD = 0.56) เงินไม่พอใช้จ่าย สูง ค่าเฉลี่ย 3.87 (SD = 0.96) กล้ามเนื้อตึงหรือปวด ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (SD = 1.08) ปวดหัวจากความตึงเครียด สูง ค่าเฉลี่ย 3.83 (SD = 0.89) ปวดหลัง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.23 (SD = 0.89) ความอยากอาหารเปลี่ยนแปลง ต่ำ ค่าเฉลี่ย 1.87 (SD = 0.77) ปวดหัวข้างเดียว สูง ค่าเฉลี่ย 4.53 (SD = 0.57) รู้สึกวิตกกังวล ต่ำ ค่าเฉลี่ย 2.01 (SD = 0.78) รู้สึกคับข้องใจ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.53 (SD = 1.31) รู้สึกโกรธ หรือหงุดหงิดใจ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.53 (SD = 1.15) รู้สึกเศร้า ต่ำ ค่าเฉลี่ย 1.84 (SD = 0.89) ความจำไม่ดี ต่ำ ค่าเฉลี่ย 2.04 (SD = 0.87) รู้สึกสับสน ต่ำ ค่าเฉลี่ย

2.13 (SD = 1.19) ตั้งสมาธิลำบาก ต่ำ ค่าเฉลี่ย 2.08 (SD = 1.01) รู้สึกเหนื่อยง่าย ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.89 (SD = 0.89) เป็นหวัดบ่อย สูง ค่าเฉลี่ย 4.00 (SD = 0.82)

ตารางที่ 4 แสดงระดับความเครียดของผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด

ระดับความเครียด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	6	7.23
ระดับปานกลาง	77	92.77
ระดับสูง	-	-
รวม		

Mean=2.67, S.D.=0.23, Min=1.95, Max=3.20

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียดส่วนใหญ่มีระดับความเครียดปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 92.77) และมีระดับความเครียดต่ำ (ร้อยละ 7.23) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 ค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3.20 ค่าคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1.95

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าคะแนนปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียด

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นปัจจัยด้านการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียดรายข้อ

ข้อความถาม	Mean	S.D.	แปลความ
<u>ด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง</u>			
1.ความอ้วน การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ทำให้เกิด โรคความดันโลหิตสูงได้	3.28	0.47	สูง
2.การรับประทานอาหารเค็มเป็นประจำ ทำให้เกิดโรคความดันโลหิตสูงได้	3.36	0.48	สูง
3.การออกกำลังกายจะช่วยลดโอกาส การเกิดโรคความดันโลหิตสูงได้	3.04	0.18	สูง
4.อาการปวดศีรษะบริเวณท้ายทอย หลังตื่นนอนตอนเช้า ไม่ใช่อาการ ของโรคความดันโลหิตสูง	3.18	0.38	สูง
5.อัมพาต เกิดจากโรคความดันโลหิตสูง ที่ควบคุมไม่ดี	2.95	0.51	ปานกลาง
<u>ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค</u>			
6.การที่ไม่สามารถควบคุมความดันโลหิต ได้เป็นเวลานานๆ จะทำให้มีอาการตามัว และบอด	3.07	0.30	สูง
7.ไตวายเป็นภาวะแทรกซ้อนหนึ่ง ของโรคความดันโลหิตสูง	3.16	0.36	สูง
8.เส้นเลือดในสมองตีบและแตกที่เกิดจาก โรคความดันโลหิตสูงอาจทำให้พิการ หรือตายได้	3.30	0.46	สูง
9.ความดันโลหิตสูงเป็นเวลานานทำให้ หัวใจทำงานหนักและหัวใจวายได้	3.35	0.50	สูง
10.การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ จะทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น และเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ง่าย	3.37	0.51	สูง

ตารางที่ 5 (ต่อ)แสดงค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็น ปัจจัยด้านการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียดรายข้อ

ข้อความ	Mean	S.D.	แปลความ
<u>ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค</u>			
11.การที่ปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง จนความดันโลหิตอยู่ในระดับปกติ จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาลง	3.40	0.62	สูง
12.ท่านสะดวกในการมารับบริการ ตามแพทย์นัด	3.18	0.38	สูง
13.การออกกำลังกายและควบคุมอาหารเค็ม ไขมัน มีประสิทธิภาพดีกว่า การรับประทานยาเพียงอย่างเดียว	2.83	0.48	ปานกลาง
14.การมาตรวจตามนัดนั้นไม่สำคัญ จะมาตรวจเมื่อไรก็ได้	2.82	0.38	ปานกลาง
ภาพรวมด้านปัจจัยรายข้อ	3.16	0.42	สูง

จากตารางที่ 5 แสดงถึงผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียดที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียดจำแนกตามรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.16 (SD = 0.42) เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง รายข้อ ได้แก่ ความอ้วน การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ทำให้เกิด โรคความดันโลหิตสูงได้ ค่าเฉลี่ย 3.28 (S.D.=0.47) การรับประทานอาหารเค็มเป็นประจำ ทำให้เกิดความดันโลหิตสูงได้ ค่าเฉลี่ย 3.36 (S.D.=0.48) การออกกำลังกายจะช่วยลดโอกาส การเกิดโรคความดันโลหิตสูงได้ ค่าเฉลี่ย 3.04 (S.D.=0.18) อาการปวดศีรษะบริเวณท้ายทอย หลังตื่นนอนตอนเช้า ไม่ใช่อาการ ของโรคความดันโลหิตสูง ค่าเฉลี่ย 3.18 (S.D.=0.38) อัมพาต เกิดจากโรคความดันโลหิตสูง ที่ควบคุมไม่ดี ค่าเฉลี่ย 2.95 (S.D.=0.51) ปัจจัยด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค รายข้อใน ได้แก่ การที่ไม่สามารถควบคุมความดันโลหิต ได้เป็นเวลานานๆ จะทำให้มีอาการตามัว และบอด ค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D.=0.36) ไตวายเป็นภาวะแทรกซ้อนหนึ่ง ของโรคความดันโลหิตสูง ค่าเฉลี่ย 3.30 (S.D.=0.46) เส้นเลือดในสมองตีบและแตกที่เกิดจากโรคความดันโลหิตสูงอาจทำให้พิการ หรือตายได้ ค่าเฉลี่ย 3.35 (S.D.=0.50) ความดันโลหิตสูงเป็นเวลานานทำให้ หัวใจทำงานหนักและหัวใจวายได้ ค่าเฉลี่ย 3.37 (S.D.=0.51) การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ จะทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น และเกิดภาวะ แทรกซ้อนได้ง่าย ค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D.=0.62) ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค รายข้อ ได้แก่ การที่ปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง จนความดันโลหิตอยู่ในระดับปกติ จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาลง ค่าเฉลี่ย 3.18 (S.D.=0.38) ท่านสะดวกในการมารับบริการ ตามแพทย์นัด ค่าเฉลี่ย 3.24 (S.D.=0.53) การออกกำลังกายและควบคุมอาหารเค็ม ไขมัน มีประสิทธิภาพดีกว่า การรับประทานยาเพียงอย่างเดียว ค่าเฉลี่ย 2.83 (S.D.=0.48) การมาตรวจตามนัดนั้นไม่สำคัญ จะมาตรวจเมื่อไรก็ได้ ค่าเฉลี่ย 2.82 (S.D.=0.38)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นปัจจัยด้านการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียด

ปัจจัยด้านการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียด	Mean	S.D.
ด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง	3.16	0.20
ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค	3.25	0.25
ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค	3.05	0.20

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียดในภาพรวม

ปัจจัยด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูงโดยรวมเฉลี่ย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับสูง (Mean=3.16 : S.D = 0.20)

ปัจจัยด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคโดยรวมเฉลี่ย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับสูง (Mean=3.25 : S.D =0.25)

ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคโดยรวมเฉลี่ย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับสูง (Mean= 3.05 : S.D = 0.20)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับความเครียดรายข้อ

ข้อความ	Mean	S.D.	แปลความ
<u>การสนับสนุนทางด้านจิตใจ</u>			
1.ท่านได้รับความรักและความเอาใจใส่จากบุคคลในครอบครัว	1.11	0.54	ปานกลาง
2.บุคคลในครอบครัวสนใจและรับฟังปัญหาและความต้องการของท่าน	1.22	0.54	ปานกลาง
3.คนในครอบครัวสอบถามอาการเจ็บป่วยของท่านจากแพทย์หรือพยาบาลและนำมาให้คำแนะนำแก่ท่าน	0.61	0.55	ต่ำ
4.คนในครอบครัวพาท่านมาตรวจตามนัดทุกครั้ง	0.92	0.47	ปานกลาง
5.ท่านได้รับความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆที่จำเป็นจากครอบครัว	1.42	0.49	สูง
<u>การสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า</u>			
6.บุคคลในครอบครัวให้ความเคารพยกย่องและนับถือท่าน	0.98	0.51	ปานกลาง
7.บุคคลในครอบครัวให้การชมเชยท่าน เมื่อท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์หรือพยาบาลได้ถูกต้อง	0.69	0.67	ปานกลาง
8.ท่านได้รับการสนับสนุนเรื่องการรับประทานอาหารจากคนในครอบครัว	0.71	0.67	ปานกลาง
<u>การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม</u>			
9.คนในครอบครัวสนับสนุนให้ท่านได้พูดคุยกับผู้ที่มีความรู้เรื่องโรคที่ท่านเป็นอยู่	0.80	0.55	ปานกลาง
10.คนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการควบคุมอาหารและการออกกำลังกายของท่าน	0.36	0.55	ต่ำ

ตารางที่ 7 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็น ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับความเครียดรายข้อ

ข้อคำถาม	Mean	S.D.	แปลความ
<u>การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร</u>			
11.บุคคลในครอบครัวกระตุ้นเตือนให้ท่านไปพบแพทย์ตามนัด	0.67	0.49	ปานกลาง
12.บุคคลในครอบครัวคอยกระตุ้นเตือนเมื่อท่านไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์	0.83	0.40	ปานกลาง
13.ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง ภาวะแทรกซ้อนจากบุคคลใกล้ชิด	0.80	0.43	ปานกลาง
14.บุคคลในครอบครัวให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตน และการรับประทานยา	0.65	0.48	ต่ำ
15.บุคคลในครอบครัวอำนวยความสะดวกให้แก่ท่านในการไปรักษาพยาบาล	0.73	0.49	ปานกลาง
ภาพรวมด้านปัจจัยรายข้อ	0.83	0.52	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงถึงผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียดในการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับความเครียดจำแนกตามรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 0.83 (S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการสนับสนุนทางด้านจิตใจ รายข้อ ได้แก่ ท่านได้รับความรักและความเอาใจใส่จากบุคคลในครอบครัว ค่าเฉลี่ย 1.11 (S.D. = 0.54) บุคคลในครอบครัวสนใจและรับฟังปัญหาและความต้องการของท่าน ค่าเฉลี่ย 1.22 (S.D. = 0.54) คนในครอบครัวสอบถามอาการเจ็บป่วยของท่านจากแพทย์หรือพยาบาลและนำมาให้คำแนะนำแก่ท่าน ค่าเฉลี่ย 0.61 (S.D. = 0.55) คนในครอบครัวพาท่านมาตรวจตามนัดทุกครั้ง ค่าเฉลี่ย 0.92 (S.D. = 0.47) ท่านได้รับความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆที่จำเป็นจากครอบครัว ค่าเฉลี่ย 1.42 (S.D. = 0.49) ปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า รายข้อ ได้แก่ บุคคลในครอบครัวให้ความเคารพยกย่องและนับถือท่าน ค่าเฉลี่ย 0.98 (S.D. = 0.51) บุคคลในครอบครัวให้การชมเชยท่านเมื่อท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์หรือพยาบาลได้ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 0.69 (S.D. = 0.67) ท่านได้รับการสนับสนุนเรื่องการรับประทานอาหารจากคนในครอบครัว ค่าเฉลี่ย 0.71 (S.D. = 0.67) ปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม รายข้อ ได้แก่ คนในครอบครัวสนับสนุนให้ท่านได้พูดคุยกับผู้ที่มีความรู้เรื่องโรคที่ท่านเป็นอยู่ ค่าเฉลี่ย 0.80 (S.D. = 0.55) คนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการควบคุมอาหารและการออกกำลังกายของท่าน ค่าเฉลี่ย 0.36 (S.D. = 0.55) ปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร รายข้อ ได้แก่ บุคคลในครอบครัวกระตุ้นเตือนให้ท่านไปพบแพทย์ตามนัด ค่าเฉลี่ย 0.67 (S.D. = 0.49) บุคคลในครอบครัวคอยกระตุ้นเตือนเมื่อท่านไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ ค่าเฉลี่ย 0.83 (S.D. = 0.40) ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงภาวะแทรกซ้อนจาก

บุคคลใกล้ชิด ค่าเฉลี่ย 0.80 (S.D. = 0.43) บุคคลในครอบครัวให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตน และการรับประทานยา ค่าเฉลี่ย 0.65 (S.D. = 0.48) บุคคลในครอบครัวอำนวยความสะดวกให้แก่ท่านในการไปรักษาพยาบาล ค่าเฉลี่ย 0.73 (S.D. = 0.49)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมสัมพันธ์กับความเครียด

ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับความเครียด	Mean	S.D.
การสนับสนุนทางด้านจิตใจ	1.05	0.14
การสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า	0.79	0.35
การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม	0.57	0.49
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	0.73	0.28

จากตารางที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียดในภาพรวม ปัจจัยด้านการการสนับสนุนทางด้านจิตใจโดยรวมเฉลี่ย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับปานกลาง (Mean=1.05 : S.D = 0.14)

ปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าโดยรวมเฉลี่ย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับต่ำ (Mean=0.79 : S.D =0.35)

ปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วมโดยรวมเฉลี่ย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับต่ำ (Mean= 0.57 : S.D = 0.49)

ปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารโดยรวมเฉลี่ย เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับปานกลาง (Mean= 0.73 : S.D = 0.28)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงกับระดับของความเครียด

ตารางที่ 9 แสดงผลการการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง

ข้อมูลทั่วไป	ระดับความเครียด : คน (ร้อยละ)			รวม	\bar{x}	p-value
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง			
เพศ					20.067	.391
ชาย	2(5.56)	34(94.44)	-	36(100.0)		
หญิง	4(8.51)	43(91.48)	-	47(100.0)		
อายุ					100.956	.029**
60 – 65 ปี	-	19(100.0)	-	19(100.0)		
66 – 70 ปี	1(6.25)	15(93.75)	-	16(100.0)		
71 – 75 ปี	1(7.14)	13(92.86)	-	14(100.0)		
76 – 80 ปี	3(18.7)	13(81.30)	-	16(100.0)		
80 ปีขึ้นไป	1(5.56)	17(94.44)	-	18(100.0)		
ระดับการศึกษา					83.000	.000**
ประถมศึกษา	5(6.10)	77(93.90)	-	82(100.0)		
มัธยมศึกษา/ปวช.	1(100)	-	-	1(100.0)		
สถานภาพ					36.341	.985
โสด	1(25.0)	3(75.0)	-	4(100)		
สมรส	4(8.70)	42(91.30)	-	46(100)		
หม้าย	1(3.13)	31(96.87)	-	32(100)		
หย่า/แยก	-	1(100.0)	-	1(100)		
อาชีพ					103.033	.269
ไม่ได้ทำงาน	3(9.68)	28(90.32)	-	31(100)		
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	2(11.11)	16(88.89)	-	18(100)		
รับจ้าง	1(5.26)	18(94.74)	-	19(100)		

ตารางที่ 9 (ต่อ) แสดงผลการการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง

ข้อมูลทั่วไป	ระดับความเครียด : คน (ร้อยละ)			รวม	\bar{X}	p-value
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง			
ค้ำขาย	-	7(100.0)	-	7(100)		
เกษตรกรรม	-	2(100.0)	-	2(100)		
อื่นๆ	-	6(100.0)	-	6(100)		
รายได้					17.825	.534
ต่ำกว่า 3,000	6(9.52)	57(90.48)	-	63(100)		
3,000 - 6,000	-	20(100.0)	-	20(100)		
ระยะเวลาที่ป่วยเป็นความดันโลหิตสูง					83.164	.268
1-2 ปี	1(20.0)	4(80.00)	-	5(100)		
3-4 ปี	2(28.57)	5(71.43)	-	7(100)		
4 - 5 ปี	-	12(100.0)	-	12(100)		
6 - 7 ปี	-	7(100.0)	-	7(100)		
8 ปีขึ้นไป	3(5.77)	49(94.23)	-	52		
การได้รับการรักษา					7.389	.992
สม่ำเสมอ	6(7.32)	76(92.68)	-	82(100)		
ไม่สม่ำเสมอ	-	1(100.0)	-	1(100)		

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียดเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด รองลงมา มีความเครียดระดับต่ำและความเครียดระดับสูงน้อยที่สุด และยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างความเครียดกับเพศของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด ที่มีอายุ 60 - 65 ปีส่วนใหญ่มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด และยังพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.02 ระหว่างความเครียดกับอายุของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียดส่วนใหญ่ที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด และยังพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ระหว่างความเครียดกับระดับการศึกษาของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด ส่วนใหญ่ที่มีสถานสมรส มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด และยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างความเครียดกับสถานของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด ส่วนใหญ่ที่มีอาชีพไม่ได้ทำงาน มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด และยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างความเครียดกับอาชีพของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด ส่วนใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด และยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างความเครียดกับรายได้ของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด ส่วนใหญ่ที่มีระยะเวลาที่ป่วยเป็นความดันโลหิตสูง 4 – 5 ปี มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด และยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างความเครียดกับระยะเวลาที่ป่วยเป็นความดันโลหิตสูงของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะความเครียด ส่วนใหญ่ที่มีการได้รับการรักษา มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด และยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างความเครียดกับการได้รับการรักษาของผู้สูงอายุ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการสนับสนุนกับความเครียด

ตารางที่ 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า p-value ระหว่างปัจจัยการรับรู้ที่สัมพันธ์กับความเครียด

ปัจจัยที่สัมพันธ์	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	p-value
การรับรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง		
ด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง	0.082	0.460
ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค	0.383	0.000
ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค	0.254	0.021

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยการรับรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความเครียด ได้แก่ ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค มีความสัมพันธ์กับความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 ส่วนปัจจัยที่ไม่สัมพันธ์กับความเครียดได้แก่ ด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.383

ตารางที่ 11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า p-value ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับความเครียด

ปัจจัยที่สัมพันธ์	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	p-value
การสนับสนุนทางสังคม		
การสนับสนุนทางด้านจิตใจ	0.235	0.033
การสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า	0.091	0.412
การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม	0.169	0.126
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	0.221	0.045

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความเครียด ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านจิตใจ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.05 ส่วนปัจจัยที่ไม่สัมพันธ์กับความเครียดได้แก่ การ

สนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.235

ตารางที่ 12 ค่าเมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
X1	1.000							
X2	-0.014	1.000						
X3	-0.126	0.077	1.000					
X4	0.288	0.245	-0.067	1.000				
X5	-0.169	-0.341	0.036	-0.254	1.000			
X6	-0.189	-0.220	-0.062	-0.153	0.744	1.000		
X7	-0.138	0.021	-0.184	-0.031	0.045	0.052	1.000	
X8	-0.126	-0.073	-0.012	-0.067	0.036	-0.062	-0.184	1.000
Y	-0.084	0.064	-0.253	-0.039	0.079	0.211	-0.158	0.035

ตัวแปร	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	Y
X9	1.000							
X10	0.074	1.000						
X11	0.164	0.049	1.000					
X12	-0.088	0.159	-0.204	1.000				
X13	0.033	0.093	-0.113	0.210	1.000			
X14	0.137	0.035	-0.104	0.344	0.402	1.000		
X15	0.041	0.305	-0.021	0.106	0.214	0.527	1.000	
Y	-0.082	0.382	-0.254	0.235	0.091	0.169	0.221	1.000

*มีนัยสำคัญที่ 0.05

**มีนัยสำคัญที่ 0.01

ตารางที่ 13 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรต้นกับความเครียดของผู้สูงอายุ

ปัจจัย	ความสัมพันธ์กับความเครียดของผู้สูงอายุ	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value
การศึกษา	-0.253*	0.021
รายได้	0.211*	0.056
ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค	0.382**	<.001
ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค	-0.254*	0.021
การสนับสนุนทางด้านจิตใจ	0.235*	0.033
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	0.221*	0.045

ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 3 (ต่อ) การวิเคราะห์ค่าคะแนนระดับความเครียด

ข้อความ	จำนวน ร้อยละ ระดับความเห็น					mea n	SD	แปล ความ
	ไม่รู้สึ เครียด	เครียด เล็กน้อย	เครียด ปาน กลาง	เครียด มาก	เครียด มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
7.กล้ามเนื้อตึงหรือ ปวด	5 (5.9)	10 (11.8)	36 (42.4)	18 (21.2)	14 (16.5)	3.31	1.08	ปาน กลาง
8.ปวดหัวจากความตึง เครียด	2 (2.4)	2 (2.4)	23 (27.1)	37 (43.5)	19 (22.4)	3.83	0.89	สูง
9.ปวดหลัง	1 (1.2)	16 (18.8)	39 (45.9)	17 (20.0)	10 (11.8)	3.23	0.89	ปาน กลาง
10.ความอยากอาหาร เปลี่ยนแปลง	29 (34.1)	38 (44.7)	14 (16.5)	2 (2.4)	-	1.87	0.77	ต่ำ
11.ปวดหัวข้างเดียว	3 (3.5)	33 (38.8)	47 (55.3)	-	-	4.53	0.57	สูง
12.รู้สึกวิตกกังวล	21 (24.7)	44 (51.8)	14 (16.5)	4 (4.7)	-	2.01	0.78	ต่ำ
13.รู้สึกคับข้องใจ	25 (29.4)	17 (20.0)	21 (24.7)	12 (14.1)	8 (9.4)	2.53	1.31	ปาน กลาง

จากตารางที่ 12 และ จากตารางที่ 13 การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) ของตัวแปร ผู้วิจัยกำหนดตัวแปร ดังนี้เพศ (X1) หญิง = 1 ชาย = 0 กลุ่มอายุ (X2) 60-65 ปี = 1 กลุ่มอายุอื่น = 0 ระดับการศึกษา (X3) ประถมศึกษา = 1 การศึกษาระดับอื่น = 0 สถานภาพ (X4) สมรส = 1 สถานภาพอื่น = 0 อาชีพ (X5) ไม่ได้ทำงาน = 1 กลุ่มอื่น = 0 กลุ่มรายได้ (X6) ต่ำกว่า 3,000 = 1 กลุ่มรายได้อื่น = 0 ระยะเวลาที่ป่วยเป็นความดันโลหิตสูง (X7) มากกว่า 8 ปี = 1 กลุ่มระยะเวลาที่ป่วยเป็นความดันโลหิตสูงอื่น = 0 การได้รับการรักษา (X8) สม่าเสมอ = 1 ไม่สม่าเสมอ = 0 ด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง (X9) ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค (X10) ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค (X11) การสนับสนุนทางด้านจิตใจ (X12) การสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า (X13) การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม (X14) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (X15) และระดับความเครียด (Y)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปร ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค (X10) กับระดับความเครียด (Y) มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($r = 0.382$, $p\text{-value} < .001$) และมีค่าความสัมพันธ์สูงกว่าตัวแปรอื่นๆ รายได้ (X6) กับระดับความเครียด (Y) มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือแทบไม่มีความสัมพันธ์ ($r = 0.211$, $p\text{-value} < 0.056$) และมีค่าความสัมพันธ์น้อยกว่าตัวแปรอื่นๆ จากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์จากการวิเคราะห์ตัวแปรจากตัวแปรทั้งหมด ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความเครียด(Y) คือ เพศ (X1) ($r = -0.084$, $p\text{-value} < 0.045$) อายุ (X2) ($r = 0.064$, $p\text{-value} < 0.565$) สถานภาพ (X4) ($r = -0.039$, $p\text{-value} < 0.724$) อาชีพ (X5) ($r = 0.079$, $p\text{-value} < 0.480$) ระยะเวลาที่ป่วยเป็นความดันโลหิตสูง (X7) ($r = -0.158$, $p\text{-value} < 0.154$) การได้รับการรักษา (X8) ($r = 0.035$, $p\text{-value} < 0.752$) ด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง (X9) ($r = -0.082$, $p\text{-value} < 0.460$) การสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า (X13) ($r = 0.091$, $p\text{-value} < 0.412$) การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม (X14) ($r = 0.169$, $p\text{-value} < 0.126$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความเครียด (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา (X3) รายได้ (X6) ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค (X10) ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค (X11) การสนับสนุนทางด้านจิตใจ (X12) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (X15)